

SAC DE GEMECS, Mislata Ràdio, 92.4 FM, dijous de 20:00 a 21:00 h

Vicent Xavier Pardo

Han passat molts anys des que **Miquel Gil** va deixar el grup valencià **Al Tall**. Posteriorment, va treballar amb el grup Terminal Sur (*Viajero*, 1989). Deu anys després del seu treball *Buscando tu olor*, Miquel ha editat el nou disc **Eixos** (Temps Record, 2007). Anteriorment, havia fet altres treballs com *Orgànic* (Sonifolk, 2002); *Katà* (Galileo, 2004) i *En concert* (Temps Record, 2006).

Amb el nou disc s'ha situat durant els últims mesos entre els primers llocs de la llista europea World Music Charts Europe www.wmce.de que voten i elaboren cinquanta periodistes de ràdio de tot Europa entre els millors artistes i discos de músiques del món. Hem conversat amb Miquel Gil i ens ha contat algunes coses d'este nou treball que ve carregat d'aire fresc de la Mediterrània.

Sense contar el disc en directe, podem parlar d'una trilogia, quant a la mediterraneïtat, o no té res a veure l'últim treball amb els anteriors?

D'alguna manera, crec que el devedé en directe va tancar un cicle, i jo crec que *Eixos* ja obri un cicle nou. La matèria prima continua sent la mateixa, el codi tradicional també, però van passant els anys i a l'hora de plantejar-nos el treball nou vam buscar **Borja Penalba**, per a una obsessió que jo tenia, que era obrir portes i finestres, que correguera aire fresc, no repetir-se, i plantejar un treball que no fora *Orgànic* ni *Katà*. Estem molt contents, i el resultat depèn de vosaltres, els qui jutgeu, la crítica, el públic...

Ja en el començament del primer tema "Tinc una pena" es nota que s'han utilitzat les tecnologies.

Sí, en tot el disc. Pot ser una de les novetats, la utilització de textures, de sonoritats noves, coses que no havia fet en trenta-dos anys de carrera, per exemple, mai havia tocat amb un piano, ni acompanyat per una trompeta. He utilitzat sempre molts tipus d'instruments: llaut, guitarra, ud, guitarró, dolçaina, bouzouki, flautes, cromorno... tota la tímbrica de rondalla mediterrània, vents tradicionals...

Quina és l'essència d'Eixos a partir del seu nom?

Si *Orgànic* era terra, i *Katà* era subsòl, jo crec que *Eixos* és aire. És una definició que vaig acunyant d'alguna manera. Eixa és l'essència del nou treball. Aires nous, sonoritats noves, provar coses... per exemple això que comentava del piano, en el tema "Fil de vent", un tema inèdit de Manel Rodríguez Castelló, en què Manel Camp toca el piano, David Pastor toca la trompeta, Elies Fuster toca sobre un bendir (un pandero) i construeix una percussió... i una sèrie d'ajuda electrònica. La música ha de tindre eixe xicotet component de risc, d'il·lusió. No sé si ho haurem aconseguit, però volíem inten-

tar-ho.

Continues utilitzant lletres de poetes jòvens, com és el cas del tema "Fil de vent". Dius en el disc que la música hauria d'haver sigut d'Àngel Estellés. Per què?

Sí, la relació amb la poesia jove és fantàstica. Continua sent un recurs inesgotable. "Fil de vent" és un poema que Manel va fer per a una videodansa de Sol Picó, que ballava "Memòria", una lletra seua també del disc *Katà*, i davant anava una cançó de bressol. Li vaig demanar una lletra perquè n'hi haguera una continuïtat literària, i em donà la lletra un poc tard. Quan vaig llegir allò li vaig dir que em deixara guardar la lletra per al pròxim disc, i ahí està, és una lletra preciosa.

Àngel Estellés era el guitarra que anava amb l'obra de teatre *Imprebis* i que va morir fa dos anys. Àngel va vindre una temporada amb Al Tall, jo era molt menut. Era el mestre de guitarra de Borja Penalba, i sempre ens cantava una cançó de bressol mallorquina, que és la que hem utilitzat com a base. És una forma de fer-li una dedicatòria. De fet és la qüestió per la que va començar a treballar Borja en el disc, va dir que havia de tocar la pandereta o el que fora en eixa cançó, i li vaig dir, per què no produïxes el disc?

A més de les col·laboracions, t'acompanya la banda de sempre?

Sí, els habituals, **Cristóbal Rentero**, amb les cordes i els vents, **David Farran**, el baixista, **Elies Fuster**, que a més de la percussió oriental, està carregant-se de tota la part de seqüències que estem fent en directe. També està **Spyros Kaniaris**, amb els kamancheks, les guitarres, les lires i el seu arsenal de coses procedents de Grècia i de l'Àsia Menor. En les col·laboracions està **Oswaldo Jorge**, amb les percussions, que fa unes veus "tactequeté" que hi ha al principi. El tipus de veus índies de percussió es diuen "tactequeté". **Raül Rodríguez**, del grup **Son de la Frontera**, toca la guitarra.

Treballar amb este home és fantàstic. Està molt interessat en el *verdial*. Tant el tema "De la China" com "Tic tac" pertanyen als *verdials*, que són com la mare de les *valencianes*, per dir-ho d'alguna manera. Els *verdials* tenen una força terrible. Quan et poses a tocar te n'adones de la potencialitat que té. Igual ha passat amb **Joan Garriga**, el que toca l'acordió, de **La Troba Kung-Fu**. Este últim no els coneixia, i li he passat *verdials*, perquè estava molt interessat a utilitzar eixe tipus de recursos. Casí tot el món que ha col·laborat en el disc s'ha enrotllat molt, inclús per damunt d'allò que demanaria la pura professionalitat, la qual cosa és molt agradable.

En este disc apareixen altres llengües, a més del valencià, que utilitzes habitualment.

El llenguatge vehicular continua sent el valencià, però per circumstàncies, un gran lletrista grec em va regalar un poema, que vaig musicalar, hi ha una cançó en grec contemporani, "Parea", i també hi ha una cançó que és un pregó tradicional de Màlaga, de vendre taronges i llimes de la Xina pel carrer, i em va fer gràcia, perquè haurem de comprar taronges de la Xina (les taronges a València s'han acabat). No sé si serà possible tallar els arbres i vendre-los com a biodièsel, però vendre taronges com a taronges, s'ha acabat. Fa deu anys que s'havia d'haver fet una denominació d'origen de la taronja i altres coses, i no es va fer. Les taronges tornaran a ser de la Xina!

Pel que fa a les col·laboracions de Miquel Gil amb altres músics, hem reconegut alguns últimament, com la de l'últim cedé d'Obrint Pas, o Xerramequ Tiquis Mikis...

També tinc una molt guapa amb els **Ovidi Twins**, el **Pepe Botifarra** i jo, amb **Lluís Llach**, en la pel·lícula *Salvador* intervinc en "I si canto trist", amb el grup **Sitja**, de Vila-real (Castelló), amb la gent del grup **Verd Cel...** Al capdavall és un bon exercici. En estos temps vivim massa en compartiments estancs, en les misèries dels repertoris propis, dels estils de cadascú, i això és un gran exercici gimnàstic, agafar pel teu compte i posar-te en funció del treball d'una altra persona, i intentar resoldre-li allò que espera de tu. Quan t'ha cridat és perquè espera alguna cosa que tu li podries donar. Això suposa que has de canviar d'estil, de tics, de manies... Et permet eixir d'eixa quotidianitat tan tancada que suposa el teu repertori, el teu directe, les teues conviccions musicals... Al final és bo trencar aquells espais. M'agrada fer col·laboracions, perquè estàs amb amics, i perquè disfrutes molt, i és divertit. És una cosa que dóna idea d'allò que estem fent els que fem música en valencià, que crec que cada vegada és més bó, més apassionant.

Niños Mutantes

Grandes éxitos de otros
Astro, 2007

Niños Mutantes, sense fer massa soroll, però amb una trajectòria coherent i constant, s'ha consolidat com una de les maquetes més sòlides del panorama *indie* estatal. La darrera entrega dels granadins és una curiosa recopilació de versions que combina títols tan dispars com "Nadie te quiere ya" de **Los Brincos**, "Como yo te amo" de **Raphael**, "No llorar (Boys don't cry)" de **The Cure**, "Amigo" de **Roberto Carlos** o "Perdido en mi habitación" de **Mecano**, però homogeneïtzats pel característic i personal baix de la banda. **Grandes éxitos de otros** és un disc deliciós de versions recomanable tant als seguidors del grup com als neòfits en l'univers *mutant*.

www.nmutantes.com
www.astrodiscos.com

Andrés Calamaro

La lengua popular
Dro atlantic, 2007

El prolífic Andrés Calamaro ens presenta el seu tercer treball en tan sols any i mig. Després de la personal revisió de tangos en

Tinta roja (Dro atlantic, 2006) i d'elaborar **El palacio de las flores** (Dro atlantic, 2006) juntament amb Litto Nebbia, l'autor argentí edita **La lengua popular**, un disc que ens retorna a la seua vessant més *pop rock*, de fet la crítica especialitzada l'ha situat en la línia del fantàstic **Alta Suciedad** (Dro East West / Gasa, 1997). El nou treball de Calamaro és compon de dotze temes que és caracteritzen per la presència de melodies i tornades fàcils de recordar, en temes que evidencien el gust del cantautor per la barreja de ritmes. La creativitat d'Andrés Calamaro és manté a bon nivell, deixant palès que és troba amb ganes de continuar oferint grans temes com els trepidants "Los chicos" o "La mitad del amor".

www.calamaro.com

Pere G. Peris i Llorca

SUDOKU SUDOKU SUDOKU
SUDOKU SUDOKU SUDOKU
SUDOKU SUDOKU SUDOKU
SUDOKU SUDOKU SUDOKU
SUDOKU SUDOKU SUDOKU
SUDOKU SUDOKU SUDOKU
SUDOKU SUDOKU SUDOKU
SUDOKU SUDOKU SUDOKU
SUDOKU SUDOKU SUDOKU
SUDOKU SUDOKU SUDOKU

Concurs

El MELIC sorteja un MP3 de 512 Mb.

Resol el Sudoku, quan el tingues: Retalla'l, ompli les teues dades en la fitxa i passa pel Centre Juvenil Túria a entregar-lo abans del 16 de desembre.

Per a resoldre este joc de lògica d'origen japonès només cal seguir les regles següents:

- Has de col·locar tots els números de l'1 al 9 a les caselles buides del SUDOKU.
- Cada línia "horitzontal" o "vertical" ha de contindre estos 9 dígitos i no poden repetir-se'n.
- La mateixa regla s'aplica a cada una de les 9 regions (quadrats de 3x3 caselles) que formen el quadro gran de cada joc.

Exemple:

De la col·locació dels números 5 que apareixen encerclats es dedueix que el 5 de la tercera fila horitzontal només pot estar en una de les dos caselles marcada amb una X de la regió superior esquerra.

	8		5					
4								5
3		X						
2	1							
3								
	6	5						
			8					
	4	3						
9	7							

Si observem ara el 5 marcat amb un quadro, veiem que queda eliminada la possibilitat de repetir-lo en eixa línia vertical i en eixa regió. Només quedarien les opcions marcades amb un punt en les regions superior i inferior de l'esquerra, per a col·locar-hi els 5 que queden.

El regal d'este concurs ha sigut donat per:

PC BOX
C/ Regatxo, 3 baix
46920 - Mislata
Tel. 963 136 177
www.pcbbox.com

	4		5		7	8		
5	7		3		2	9		1
3								5
			3		7	6		5
					5			1
9	5	2		1		7	6	
7	9			2		1	8	3
			7		4			6
2		5	1					